

പതിനാലാം കേരള നിയമസഭ

16-ാം സമ്മേളനം

നക്ഷത്ര ചിഹ്നമിട്ട ചോദ്യം നം.*309

11.11.2019-ൽ മറുപടിയ്ക്ക്

കാലാവസ്ഥാ വ്യതിയാനത്തെ സംബന്ധിച്ച് പഠനങ്ങൾ

ചോദ്യം
ശ്രീ.പി.ടി. തോമസ് :

മറുപടി
പിണറായി വിജയൻ
(മുഖ്യമന്ത്രി)

(എ) സംസ്ഥാനത്ത് ഉണ്ടായിക്കൊണ്ടിരിക്കുന്ന (എ) സംസ്ഥാനത്ത് കാലാവസ്ഥാ വ്യതിയാനത്തെ സംബന്ധിച്ച് ഗൗരവമായ പഠനങ്ങൾ നടത്തിയിട്ടുണ്ടോ, എങ്കിൽ അതിന്റെ അടിസ്ഥാനത്തിൽ സ്വീകരിച്ച നടപടികൾ എന്തെല്ലാമാണെന്ന് വ്യക്തമാക്കാമോ;

മുൻകാലങ്ങളെ അപേക്ഷിച്ച് ഉണ്ടായിട്ടുള്ള കാലാവസ്ഥ വ്യതിയാനങ്ങളെ സംബന്ധിച്ച് ഗൗരവമായ പഠനങ്ങൾ പരിസ്ഥിതി കാലാവസ്ഥ വ്യതിയാന കാര്യായത്തിന്റെയും സംസ്ഥാന ജൈവ വൈവിധ്യ ബോർഡിന്റെയും നേതൃത്വത്തിൽ നടത്തിയിട്ടുണ്ട്. വിശദവിവരം അനുബന്ധം-1 ആയി ചേർക്കുന്നു.

കൂടാതെ, കേരളത്തിൽ ഉണ്ടായിട്ടുള്ള കാലാവസ്ഥാ വ്യതിയാനത്തെക്കുറിച്ച് കേന്ദ്ര കാലാവസ്ഥാ നിരീക്ഷണ വകുപ്പ് പഠനങ്ങൾ നടത്തിയിട്ടുണ്ട്.

(ബി) ആസൂത്രണമില്ലാത്ത വികസന രീതികളും (ബി) നിർമ്മാണ പ്രവർത്തനങ്ങളും സംസ്ഥാനത്തിന്റെ പരിസ്ഥിതിക്ക് ആഘാതംകൂട്ടുന്നതായി കണ്ടെത്തിയിട്ടുണ്ടോ, എങ്കിൽ മൂന്നാർ പോലുള്ള പരിസ്ഥിതി ദുർബല പ്രദേശങ്ങളിൽ പ്രസ്തുത

തുടർച്ചയായി ഉണ്ടായ തീവ്ര മഴയുടെയും പ്രളയത്തിന്റേയും മണ്ണിടിച്ചിലിന്റേയും കാരണങ്ങൾ കണ്ടുപിടിക്കുന്നതിനും അവയ്ക്ക് പരിഹാര നിർദ്ദേശങ്ങൾ സമർപ്പിക്കുന്നതിനുമായി 22.08.2019 ലെ സർക്കാർ ഉത്തരവ്

രീതിയിലുള്ള വികസന പ്രവർത്തനങ്ങൾ നിയന്ത്രിക്കുന്നതിന് നടപടി സ്വീകരിച്ചിട്ടുണ്ടോ, വ്യക്തമാക്കാമോ;

(സി) 2018 ലെ മഹാപ്രളയത്തിന്റെയും 2019 ലെ (സി) തീവ്രമഴയുടെയും പശ്ചാത്തലത്തിൽ സംസ്ഥാനത്തിന്റെ ഭൂവിനിയോഗത്തിനും പരിസ്ഥിതി സംരക്ഷണത്തിനുമായി എന്തൊക്കെ നടപടികളാണ് കൈക്കൊണ്ടിട്ടുള്ളതെന്ന് അറിയിക്കാമോ?

(സാധാ) നം.42/2019/ശ.സ.വ പ്രകാരം കേരള ശാസ്ത്രസാങ്കേതിക പരിസ്ഥിതി കൗൺസിൽ എക്സിക്യൂട്ടീവ് വൈസ് പ്രസിഡന്റ് അദ്ധ്യക്ഷനായി ഒരു കമ്മിറ്റി രൂപീകരിച്ചിട്ടുണ്ട്. ഭൂവിനിയോഗത്തിൽ ഉണ്ടായിട്ടുള്ള മാറ്റങ്ങൾ കാലാവസ്ഥ വ്യതിയാനത്തിന് കാരണമായിട്ടുണ്ടോ എന്നതും പഠിച്ച് റിപ്പോർട്ട് സമർപ്പിക്കേണ്ടത് പ്രസ്തുത കമ്മിറ്റിയുടെ ചുമതലയിൽ പെടുന്നു.

2018 ലെ മഹാപ്രളയത്തിന്റെയും 2019 ലെ തീവ്രമഴയുടെയും പശ്ചാത്തലത്തിൽ സംസ്ഥാനത്തിന്റെ സുസ്ഥിര ഭൂവിനിയോഗത്തിനും പരിസ്ഥിതി സംരക്ഷണത്തിനുമായി സർക്കാർ കേരള പുനർനിർമ്മാണ പദ്ധതി (Rebuild Kerala Initiative) നടപ്പിലാക്കി വരുന്നു. ഈ പദ്ധതിയിലൂടെ സർക്കാർ ലക്ഷ്യമിടുന്നത് ദുരന്തത്തെ അതിജീവിക്കാൻ കഴിയുന്നതും ഭൂമിശാസ്ത്രപരവും പാരിസ്ഥിതികവുമായ സവിശേഷതകളെ ഉൾക്കൊണ്ടുകൊണ്ടുള്ള നിർമ്മാണ പ്രവർത്തനങ്ങളാണ്. വിശദ വിവരം അനുബന്ധം-II ആയി ചേർക്കുന്നു.

കൂടാതെ, 2019 ലെ ശക്തമായ മഴയെ തുടർന്ന് വിവിധ ജില്ലകളിൽ ഉരുൾപൊട്ടൽ, മണ്ണിടിച്ചിൽ, ഭൂമിയിൽ വിള്ളൽ എന്നിവ കണ്ടെത്തിയ

സ്ഥലങ്ങളിലെ ജനവാസ യോഗ്യതയെ
കുറിച്ച് വേഗത്തിൽ പരിശോധിച്ച് ജില്ല
ദുരന്ത നിവാരണ അതോറിറ്റികൾക്ക്
റിപ്പോർട്ട് സമർപ്പിക്കുന്നതിന് മണ്ണ്
സംരക്ഷണ വകുപ്പ്, മൈനിംഗ് ആന്റ്
ജിയോളജി വകുപ്പ്, ഭൂജല വകുപ്പ്
എന്നിവിടങ്ങളിലെ ഉദ്യോഗസ്ഥരെ
ഉൾപ്പെടുത്തി 50 സംഘങ്ങളെ
നിയോഗിച്ചിട്ടുണ്ട്.

സെക്ഷൻ ഓഫീസർ

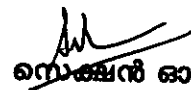
അനുബന്ധം-1

പരിസ്ഥിതി കാലാവസ്ഥാ വ്യതിയാന കാര്യാലയത്തിന്റെ സാമ്പത്തിക സാങ്കേതിക പിന്തുണയോടെ നടത്തിയ പഠനങ്ങൾ

1. Study on Ambient Air quality and its contribution to Climate Change in Kerala.
2. Developing future Climate Projection of the State of Kerala.
3. Study on Sea Surface Temperature and Its Projection along Kerala Coast.
4. Future Climate Change Projection for Kerala using and ultra high resolution global climate model.
5. Drought mitigation through enhanced water retention in ponds: A Field experiment in Vadakarapathy Panchayath, Palakkad.

കാലാവസ്ഥാ വ്യതിയാനങ്ങളാൽ ജൈവവൈവിധ്യത്തിന് നേരിടുന്ന വിവിധ പ്രശ്നങ്ങളെപ്പറ്റി കേരള സംസ്ഥാന ജൈവവൈവിധ്യ ബോർഡ് നടത്തിയ പഠനങ്ങൾ

പ്രളയം പരിസ്ഥിതിക്കേൽപ്പിച്ച ആഘാതങ്ങളെക്കുറിച്ച് സംസ്ഥാന ജൈവവൈവിധ്യ ബോർഡിന്റെ നേതൃത്വത്തിൽ 13 ജില്ലകളിലായി 187 പഞ്ചായത്തുകളിൽ ജൈവവൈവിധ്യ പരിപാലനസമിതികൾ മുഖേന പഠനം നടത്തിയിട്ടുണ്ട്. കൂടാതെ പ്രളയം/ഉരുൾപൊട്ടൽ മൂലം കര ആവാസവ്യവസ്ഥകളിലേയും ജല ആവാസവ്യവസ്ഥകളിലേയും ജൈവവൈവിധ്യത്തിനുണ്ടായ മാറ്റങ്ങളെക്കുറിച്ച് ശാസ്ത്രീയ പഠനം വിവിധ മേഖലകളിലെ 28 ഗവേഷണ സ്ഥാപനങ്ങളുടെ സഹകരണത്തോടെ ബോർഡ് നടത്തി വരുന്നു. ബോർഡ് നടത്തിയ Impact of flood/Landslides on Biodiversity എന്ന പഠന പ്രകാരം അശാസ്ത്രീയമായ വികസന രീതികളും നിർമ്മാണ പ്രവർത്തനങ്ങളും കൊണ്ട് കാലാവസ്ഥാ വ്യതിയാനത്തിന്റെ സാഹചര്യത്തിൽ സംസ്ഥാനത്തിന്റെ ജൈവവൈവിധ്യത്തിനു കാര്യമായ നാശം ഉണ്ടായതായി കണ്ടെത്തിയിട്ടുണ്ട്. Indian High Range Mountain Landscape (IHRML) എന്ന ഒരു പഠനം കേരള ജൈവവൈവിധ്യ ബോർഡ് മൂന്നാർ കേന്ദ്രമാക്കി നടപ്പിലാക്കി വരുന്നു. ഈ പ്രോജക്ടിൽ മൂന്നാറിലെ ഭൂദൃശ്യങ്ങളുടെ വിശദമായ പഠനവും ജൈവവൈവിധ്യങ്ങളുടെ കണക്കെടുപ്പുമാണ് ലക്ഷ്യമിടുന്നത്. മഹാപ്രളയം അടിസ്ഥാനമാക്കി ഒരു വിശദമായ പഠന റിപ്പോർട്ട് കേരള ജൈവവൈവിധ്യ ബോർഡ് പ്രസിദ്ധീകരിച്ചിട്ടുണ്ട്.

നൊഷ്വൻ ഓഫീസർ

കേരള പുനർനിർമ്മാണ പദ്ധതി (RKI)

നമ്മുടെ പുനർനിർമ്മാണം എങ്ങനെ നടത്താമെന്ന് സംബന്ധിച്ച ഒരു കാഴ്ചപ്പാട് സർക്കാർ മുന്നോട്ടുവെച്ചിട്ടുണ്ട്. ആസൂത്രണത്തിലും നിർമ്മാണത്തിലും വേഗതയും കാര്യക്ഷമതയും ഉൾക്കൊണ്ടുള്ളതാണ് അത്. കേരള പുനർനിർമ്മാണ പദ്ധതി (Rebuild Kerala Initiative) എന്ന പേരിലാണ് അത് അറിയപ്പെടുന്നത്.

ദുരന്തത്തെ അതിജീവിക്കാൻ പറ്റുന്നവിധം ആസ്തികളെയും ജീവിതോപാധികളെയും സംരക്ഷിക്കാൻ കഴിയുന്ന വിധമുള്ള ഒന്നായാണ് ഇത് വിഭാവനം ചെയ്തിട്ടുള്ളത്. അതോടൊപ്പം ദുരന്തബാധിതരെ സാധാരണ ജീവിതത്തിലേക്ക് വേഗം മടക്കിക്കൊണ്ടുവരാനാവുക എന്ന സുപ്രധാനമായ കാഴ്ചപ്പാടും ഇത് മുന്നോട്ടുവെക്കുന്നു. സമൂഹത്തിലെ എറ്റവും പിന്നോക്കംകിടക്കുന്ന ജനവിഭാഗങ്ങളുടെ പ്രശ്നങ്ങളെ പ്രത്യേകമായി കണ്ടു കൊണ്ടുള്ള പുനർനിർമ്മാണമാണ് ലക്ഷ്യംവെക്കുന്നത്.

പ്രകൃതിക്കനുയോജ്യമായ നിർമ്മാണങ്ങൾ

പ്രളയം പോലുള്ള പ്രകൃതിദുരന്തങ്ങളിൽ തകർന്നുപോകാത്ത നിർമ്മാണങ്ങളാണ് ഈ പദ്ധതി വിഭാവനം ചെയ്യുന്നത്. ഭൂമിശാസ്ത്രപരവും പാരിസ്ഥിതികവുമായ സവിശേഷതകളെ ഉൾക്കൊണ്ടുകൊണ്ടുള്ള നിർമ്മാണമാണ് ഇതിലൂടെ ലക്ഷ്യംവെക്കുന്നത്.

നോഡുകളെ ഉയർത്തിക്കൊണ്ടും നീരൊഴുക്കിനുള്ള ശേഷി മെച്ചപ്പെടുത്തിക്കൊണ്ടും മാത്രമേ ഇത് നടപ്പിലാക്കാനാവൂ. മണ്ണിടിച്ചിൽ സാധ്യതയുള്ള സ്ഥലങ്ങളുടെ സംരക്ഷണം എന്നതും പ്രധാനമായി കണ്ടുകൊണ്ടുള്ള ഇടപെടലാണ് ഇത്. സാഭാവിക പ്രകൃതിയെ സംരക്ഷിച്ചുകൊണ്ടും മനുഷ്യവാസകേന്ദ്രങ്ങളെ നിലനിർത്തുകയും ചെയ്തുകൊണ്ടുള്ള സമീപനമായിരിക്കും ഇതിലുണ്ടാവുക. പ്രാദേശിക-കാലാവസ്ഥാ സവിശേഷതകളുമായി പൊരുത്തപ്പെടുന്ന മെച്ചപ്പെട്ട നൂതന സാങ്കേതികവിദ്യകൾ ഉപയോഗിക്കുക എന്നതും പ്രധാനമാണ്. നാടിന് ചേർന്ന സാങ്കേതികവിദ്യ ഉപയോഗിച്ച് നിർമ്മാണം പൂർത്തീകരിക്കപ്പെടുമ്പോൾ ഇതിലൂടെ നിർമ്മാണം ഏറ്റെടുക്കാൻ നിലനിർത്താൻ മാത്രമല്ല, പാരിസ്ഥിതികമായ തകർച്ചയെ ലഘൂകരിക്കാനും സാധ്യമാകും. അങ്ങനെ നാം ചെലവിടുന്ന പണം നാടിന്റെ വികസനത്തിന് ഉപയോഗിക്കാൻ കഴിയുകയും ചെയ്യുന്നു.

മണ്ണിന്റെ ഘടനാപരമായ സവിശേഷതകളും ഭൗമരൂപ-ജലശേഖര പഠനങ്ങൾ ഉൾപ്പെടെയുള്ള മെച്ചപ്പെട്ട സാങ്കേതിക സംവിധാനങ്ങളും ഉൾക്കൊണ്ടുമായിരിക്കും പുനർനിർമ്മാണ പദ്ധതി തയ്യാറാക്കുക. പദ്ധതികളുടെ ദീർഘകാല നിലനിൽപ്പിനും ദുരന്തങ്ങളെ അതിജീവിക്കാനുള്ള ശേഷിയും ഇതുവഴി ഉറപ്പുവരുത്താനാവും. അതിനുകുന്ന വിധത്തിലുള്ള മാറ്റങ്ങൾ പദ്ധതി രൂപകല്പനകളിൽ വരുത്തുന്നതിന് ശ്രദ്ധിക്കുന്നതാണ്. ഇതിനായി ഓർഗാനിക് ആർക്കിടെക്ചർ (ജൈവിക വാസ്തുവിദ്യാ) മാതൃകകളും പരമാവധി ഉപയോഗപ്പെടുത്തുന്ന രീതിയായിരിക്കും അവലംബിക്കുക.

നൂതനവും ആധുനികവുമായ സാങ്കേതികവിദ്യകൾ

പാരിസ്ഥിതിക സംരക്ഷണത്തെ പ്രധാനമായി കണ്ടുകൊണ്ട് വിഭവ ഉപയോഗത്തിൽ മിതത്വം പുലർത്തും. കാര്യക്ഷമതയുള്ള സാങ്കേതികവിദ്യകളിലേക്കും

നിർവ്വഹണ രീതികളിലേക്കും മാറുന്നതിനുള്ള അവസരമായി ഈ സാഹചര്യത്തെ പ്രയോജനപ്പെടുത്തുന്ന സമീപനമുണ്ടാകും.

ചില നിർമ്മാണ വസ്തുക്കൾക്ക് ആവശ്യമായ പ്രാഥമിക ചെലവ് ഉയർന്നതാകാം. എന്നാൽ തേയ്മാനമില്ലാതെ നിലനിൽക്കുക വഴി ദീർഘകാലാടിസ്ഥാനത്തിൽ അത് കൂടുതൽ ലാഭകരമായിരിക്കും. അതിലൂടെ നിർമ്മാണങ്ങളുടെ ദീർഘകാല നിലനിൽപ്പു ഉറപ്പുവരുത്താനും കഴിയും. കൂടുതലായി ചില വഴിക്കപ്പെടുന്ന തുക അതുകൊണ്ട്തന്നെ അധികമായിത്തീരുകയുമില്ല.

ആധുനികവും നൂതനവുമായ സാങ്കേതികവിദ്യകളുടെ ഉപയോഗം ഈ പദ്ധതിയുടെ ഏറ്റവും പ്രധാനമായ സവിശേഷതയായിരിക്കും. അതിലൂടെ ഏറ്റെടുക്കപ്പെടുന്ന പദ്ധതികൾ ഏറ്റവും നവീനമായ രീതിയിൽ നടപ്പാക്കപ്പെടുന്നുവെന്ന് ഉറപ്പുവരുത്താനും കഴിയും. ഉപഭോക്തൃ വിഭവ ഉപയോഗത്തിൽ സ്മാർട്ട് ടെക്നോളജികളുടെ ഉപയോഗം കൊണ്ടുവരും. അതുവഴി ദുരന്ത സാധ്യതയുടെ ശാസ്ത്രീയ പ്രവചന സംവിധാനങ്ങൾ രൂപപ്പെടുത്താൻ പറ്റുന്ന സ്ഥിതിയുമുണ്ടാകും. അതിലൂടെ ദുരന്തങ്ങളെ മുൻകൂട്ടി അറിയുന്നതിനും ദുരന്തസമയത്ത് പെട്ടെന്ന് ഒഴിപ്പിക്കൽ മാർഗ്ഗങ്ങൾ കൊണ്ടുവരുന്നതിനും സഹായകമാവുകയും ചെയ്യും.

ദുരിതാശ്വാസപ്രവർത്തനത്തിന് സഹായകരമായ സംവിധാനങ്ങളെയും ഇതുവഴി വികസിപ്പിക്കാനാവും. ഭാവിയിൽ ദുരന്ത നിവാരണത്തിൽ ഇടപെടുന്നതിനുള്ള സംസ്ഥാനത്തിന്റെ ശേഷി വർദ്ധിപ്പിക്കാനും ആകും. മാത്രമല്ല, ദുരന്തത്തിന്റെ ആഘാതം ഏറ്റവും കുറച്ചുകൊണ്ടുവരുന്നതിനും ഇത്തരം സമീപനം സഹായകമായിരിക്കും.

ഭാവികാല ദുരന്ത പരിപാലനത്തിന് സുസ്ഥിരമായ സംവിധാനങ്ങൾ രൂപപ്പെടുത്താൻ കഴിയുക എന്നതും പ്രധാനമാണ്. അതിനായി കാലാവസ്ഥ, മഴലഭ്യത, മണ്ണുഘടന തുടങ്ങി വിവിധ ഘടകങ്ങളുടെ വിപുലമായ ശേഖരം തയ്യാറാക്കപ്പെടേണ്ടതുണ്ട്. നിലവിലുള്ള ഡേറ്റാ അനലറ്റിക്സ് സിസ്റ്റങ്ങൾ പോലുള്ള ആധുനിക വിവരസംവേദന സാങ്കേതികവിദ്യാ സംവിധാനങ്ങളെയും ഇതിനായി ഉപയോഗപ്പെടുത്താൻ കഴിയും. ഇതിനെയൊക്കെ ഏറ്റവും ഫലപ്രദമായി ഉപയോഗിക്കുന്ന ദുരന്ത പരിപാലന- നിരീക്ഷണ സംവിധാനങ്ങളാണ് രൂപപ്പെടുത്താൻ ഉദ്ദേശിക്കുന്നത്.

നീതിപൂർവ്വ പുനരധിവാസ നടപടികൾ

പുനരധിവാസത്തിനായുള്ള നടപടികളെല്ലാം തയ്യാറാക്കപ്പെടുന്നത് ദുരന്തബാധിത ജനങ്ങളേയും ദുരന്തബാധിത കുടുംബങ്ങളേയും കണക്കിലെടുത്തുകൊണ്ടാവണം. അവർക്കു നേരിട്ട ആഘാതവും അവരുടെ സാമൂഹ്യ സാമ്പത്തിക നിലവാരവും ഇതിൽ പരിഗണിക്കണം. ഇതുകൂടി ഉൾക്കൊണ്ടുകൊണ്ടാണ് പുനരധിവാസത്തിനുള്ള പ്രവർത്തന പദ്ധതിയും സമയക്രമവും നിശ്ചയിക്കപ്പെടുന്നത്.

കാര്യക്ഷമത ഉറപ്പാക്കൽ

പദ്ധതികൾ കാര്യക്ഷമമായി ദീർഘകാലം പ്രവർത്തിക്കണമെങ്കിൽ അവയുടെ നടത്തിപ്പിന് ചുമതലപ്പെട്ട ഏജൻസികളുടെ സാങ്കേതികവും നിർവ്വഹണപരവുമായ ശേഷി വളരെ പ്രധാനമാണ്. അതിനാൽ Rebuild Kerala Initiative ന്റെ കീഴിൽ, ബന്ധപ്പെട്ട സർക്കാർ ഏജൻസികളുടെയും വകുപ്പുകളുടെയും ശേഷി വികസനത്തിനുള്ള നടപടികളുണ്ടാകും. സാങ്കേതിക

സ്ഥാപനങ്ങളുടെ സഹായവും ആഗോളതല മികവുറ്റ സങ്കേതങ്ങളുടെ മാതൃകകളും ഇതിനായി ഉപയോഗപ്പെടുത്തും.

ആസ്തി പരിപാലന ചട്ടക്കൂടുകളുടെ രൂപീകരണം

പൊതുമുതൽ ഉപയോഗിച്ചു നിർമ്മിക്കപ്പെടുന്ന ആസ്തികളുടെ നിലനിൽപ്പ് ഉറപ്പാക്കാനാകുന്ന പൊതു ആസ്തി പരിപാലന സംവിധാനങ്ങൾ ഉണ്ടാവുക എന്നത് പ്രധാനമാണ്. റോഡുകളുടെ പരിപാലനവും അതിനായി നീക്കി വയ്ക്കാനാകുന്ന ധനവിഭവ പരിമിതിയും നാം നേരിടുന്ന പ്രധാനപ്പെട്ട പ്രശ്നമാണ്. ഇത് മറികടക്കുന്നതിന് മറ്റു പല രാജ്യങ്ങളിലും വിജയകരമായി നടപ്പാക്കപ്പെട്ടിട്ടുള്ള മാതൃകകൾ നമുക്ക് സ്വീകരിക്കാനാവണം. അതിനായി പ്രാദേശിക സമൂഹത്തിന്റെ പങ്കാളിത്തവും ചുമതലയും ഉറപ്പാക്കുന്നതിനുള്ള സാധ്യതയും പരിശോധിക്കുന്നതാണ്.

പ്രക്രിയകളുടേയും നടപടികളുടേയും ലഘൂകരണം

വളരെ വിപുലമായ പുനർനിർമ്മാണ പ്രവർത്തനമാണ് നമുക്ക് ഏറ്റെടുക്കാനുള്ളത്. അതുകൊണ്ട് തന്നെ പെട്ടെന്നുള്ള തീരുമാനങ്ങൾ എടുക്കാനും അത് നടപ്പിലാക്കാനും കഴിയേണ്ടതുണ്ട്. അതിനായി ചുവപ്പുനാടകളിൽ നിന്ന് വിമുക്തമായ രീതിയിൽ ഇതിനെ മുന്നോട്ടുകൊണ്ടുപോകും. അതോടൊപ്പം തന്നെ പ്രവർത്തനത്തിലെ സുതാര്യതയും സമ്പത്തിന്റെ ഉപയോഗത്തിലുള്ള കൃത്യതയും ഉറപ്പാക്കാൻ കഴിയണം.

പ്രവർത്തനപരിപാടി

പ്രളയബാധിത പ്രദേശങ്ങളുടെ പുനരുദ്ധാരണ- പുനർനിർമ്മാണ ആവശ്യങ്ങൾ പൊതുവായി താഴെപ്പറയുന്ന വിഭാഗങ്ങളിൽ പെടുന്നു.

- a) തദ്ദേശസ്വയംഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളുടെ റോഡുകളുടെ പുനർനിർമ്മാണം
- b) വീടുകളുടെ പുനർനിർമ്മാണം
- c) ഉപജീവനോപാധികളുടെ വീണ്ടെടുപ്പ്
- d) PWD റോഡുകളുടെയും പാലങ്ങളുടെയും അറ്റകുറ്റപ്പണിയും പുനർനിർമ്മാണവും
- e) പൊതുകെട്ടിടങ്ങളുടെ വലിയ അറ്റകുറ്റപ്പണികളും പുനർനിർമ്മാണവും.

ഇവയെല്ലാം ഏറെ പ്രധാനപ്പെട്ട ദൗത്യമായി കേരള പുനർനിർമ്മാണ പദ്ധതിയുടെ മുഖിൽ വരുന്നതാണ്.

പരിസ്ഥിതി സൗഹൃദപരമായ ഇടപെടൽ

ഗണ്യമായ തോതിൽ പരിസ്ഥിതി സംരക്ഷണ പ്രകൃതി സൗഹൃദ ഇടപെടലുകൾ ആവശ്യമായ വികസന പദ്ധതികളും ഇതിന്റെ ഭാഗമായി ഉയർന്നുവരുന്നുണ്ട്. അവയെ പ്രത്യേകമായി കണ്ടുകൊണ്ട് ഇടപെടാനാവണം. വിവിധ പ്രദേശങ്ങളിൽ ആ മേഖലയിലെ പാരിസ്ഥിതിക പ്രശ്നങ്ങളെക്കുറിച്ച് കണക്കിലെടുത്തുകൊണ്ടാവണം ഇത് നടപ്പിലാക്കേണ്ടത്. ചില പ്രദേശങ്ങളുടെയും മേഖലകളുടെയും ഈ സവിശേഷതയോടെ കാണാനാവണം.

- i. കൂട്ടനാട് പ്രദേശം
- ii. പുഴയോരങ്ങളുടേയും പാരിസ്ഥിതിക ദുർബ്ബല മേഖലകളുടേയും സംരക്ഷണം.

- iii. രക്ഷമായ കടലാക്രമണത്തിനും മനുഷ്യവാസ കേന്ദ്രങ്ങളുടെ നഷ്ടത്തിനും സാധ്യതയുള്ള തീരപ്രദേശങ്ങളുടെ സംരക്ഷണം.
- iv. കനാലുകളുടെ നീരാഴ്ചക്കു ശേഷി ഉയർത്തലും പ്രളയസാധ്യത കുറയ്ക്കലും ഉൾപ്പെടെ ജലശേഖരങ്ങളുടെ സംരക്ഷണത്തിനും പരിപോഷണത്തിനും സുസ്ഥിര ഉപയോഗത്തിനുമുള്ള പ്രവർത്തനങ്ങൾ.
- v. മണ്ണിടിച്ചിൽ സാധ്യത ഒഴിവാക്കുന്നതിനും മണ്ണിടിച്ചിൽ ഉണ്ടായ ഇടങ്ങളുടെ വീണ്ടെടുപ്പിനുമുള്ള നടപടികൾ, വയനാട്ടിലേയും ഇടുക്കിയിലേയും മണ്ണിടിച്ചിലിനും ഉരുൾപൊട്ടലിനും സാധ്യതയുള്ള പ്രദേശങ്ങളുടെ പരിസ്ഥിതി സൗഹൃദ -സുസ്ഥിര വികസനവും ദുരന്ത സാധ്യതയുള്ള പ്രദേശങ്ങളിൽ നിന്ന് ആളുകളെ മാറ്റിപ്പാർപ്പിക്കുന്നതും ഉൾപ്പെടെയുള്ള നടപടികൾ.

തന്ത്രപ്രധാനമായ വലിയ വികസന പദ്ധതികൾ

ഇതോടൊപ്പം തന്ത്ര പ്രധാനമായ ചില വികസന പദ്ധതികളും ഇതിന്റെ ഭാഗമായി മുന്നോട്ടുവയ്ക്കുന്നുണ്ട്. അവ ഇവയാണ്.

- i. മുഖ്യ വ്യവസായ വാണിജ്യ കേന്ദ്ര സ്ഥാനമെന്ന നിലയ്ക്ക് കൊച്ചിയുടെ സമഗ്ര വികസനം.
- ii. പ്രധാന മെട്രോ നഗരങ്ങളായ തിരുവനന്തപുരത്തിന്റെയും കോഴിക്കോടിന്റെയും സമഗ്ര പശ്ചാത്തല സൗകര്യ വികസനത്തിനുള്ള പദ്ധതി
- iii. പതിനാലു ജില്ലകളിലും ഭാവികേരളത്തെ അടയാളപ്പെടുത്തുന്ന തരത്തിലുള്ള മാതൃകാ പദ്ധതികൾ
- iv. പാർശ്വവൽക്കരിക്കപ്പെട്ട ആദിവാസി, തീരദേശത്തെ മത്സ്യ തൊഴിലാളി മേഖലകളുടെ സമഗ്ര പുനരധിവാസ വികസന പദ്ധതികൾ.

ഇവയ്ക്ക് ഓരോന്നിനും നിർവ്വഹണത്തിലും ധനവിഭവ ആവശ്യത്തിലും വ്യത്യസ്തമായ സമീപനങ്ങളാണ് ആവശ്യമായുള്ളത്. അവ ഉറപ്പാക്കുന്നതിനുള്ള നടപടി സ്വീകരിക്കേണ്ടിവരും.

(Handwritten Signature)
സെക്രട്ടറി ഓഫീസർ